

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація
"Свобода", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
424-0237
424-0807
УНІОСОЮЗ: 435-8740
Тел. в Нью-Йорку:
Варшавський 7-4125
УНІОСОЮЗ: Варшавський 7-6337

PIK LXXX Ч. 188. ДЖЕРСІ СІТІ І НЬО ЙОРК ЧЕТВЕР, 11-го ЖОВТНЯ 1973 ЦЕНТВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK THURSDAY, OCTOBER 11, 1973 No. 188. VOL. LXXX.

ПОЛІТИЧНА РАДА УНКА ВІДБУЛА ЗБОРИ В НЬО ЙОРКУ

Нью-Йорк, Н.Й. (УНКА). — В суботу, 6-го жовтня 1973, Політична Рада УНКА відбула своє чергове зібрання, в якому взяло участь понад 40 членів. Зборилися, що відбулися в Українському Інституті Америки, проводили її голова проф. Іван Вовчук та заступник голови інж. Степан Куропас. Секретарювала на засіданні п-і Мирослава Ласовська.

В програмі зборів увійшли доповіді виконавчого віцепрезидента УНКА Йосипа Лисогора про Другий Світовий Конгрес Вільних Українців, що відбувається від 1 до 4 листопада н.р. в Торонто, Канада; інформативна доповідь голови Культурної Комісії Політичної Ради УНКА д-ра Любомира Винара, професора Кейтського університету, про необхідність видання історії українського поселення в Америці та довідників про українське життя в цій країні.

Організаційні доповіді про структуру та працю Відділів УНКА на місцях виконавчий мгр Ярослав Рак, голова Відділу УНКА в Нью-Йорку, та д-р Михайло Снігурович, голова Відділу УНКА в Нью-Гейвені, що є також головою Стейтвот Організації Відділів УНКА в Коннектикуті.

Другий СКВУ в Торонто

Екзекутивний віцепрезидент УНКА Йосип Лисогір зreferував справу підготовки до Другого СКВУ, а саме його цілі та фінансування. Найважливішою ціллю Конгресу є мобілізація українських політичних сил у вільному світі длянесення якнайбільш успішної допомоги українському народові у його боротьбі за свою державну незалежність та його замання за привернення прав людини в Україні, які Москва поспішно нищить своєю політичною русифікацією та народотворенням. СКВУ планує тепер певні зміни його Статуту, як теж постійний обідок Генерального Секретаріату СКВУ, залаштавши ротаційну систему. УНКА зобов'язаний виплачувати 40% цілого бюджету СКВУ, Канада — 35%, а останні 25% припадає на українські центральні організації в інших країнах зкупчення. Негайні наші пожертви на фонд СКВУ є доволі потрібні.

Доповідь Йосипа Лисогора доповнив виконавчий директор УНКА мгр Іван Базарко, який з'ясував цілий ряд практичних справ, як, наприклад, справу репрезентативних клінгів УНКА, продаж білетів на бенкет, технічні переведення і т.п.

В дискусії, в якій взяли участь ред. І. Кедрич, п-і Ст. Букшова, о. В. Вазилевський, інж. Е. Гавашків, д-р В. Савчак, Д. Мельник, О. Калінін поручено багато різних проблем, зв'язаних із підготовкою Конгресу.

Активізація наукового дослідження українського життя в Америці

Проф. д-р Любомир Винар у своєму інформативному слові ствердив, що українці в Америці є далеко позаду інших етнічних груп в діяльності опрацювання науко-

НА БЛИЗЬКОМУ СХОДІ ЗАПОВІДАЄТЬСЯ ЗАТЯЖНА ВІЙНА; СССР ЗАКЛИКАЄ АРАБСЬКІ ДЕРЖАВИ ДАТИ ДОПОМОГУ ЄГИПТОВІ ТА СІРІЇ

Тель-Авів/Каїро. — Повідомлення з фронтів. Здобок Суецького каналу та в районі Гольянського плоскогір'я виявляють, що ізраїльським збройним силам не пощастило завдати нищівного удару наступальним єгипетським та сирійським військам. Тільки великим коштом в людях та узброєнні вдалося ізраїльському командуванню зупинити просування єгиптян на Синайському півострові, а також поліпшити свої позиції на сирійському фронті. Ізраїльське летунство втратило не менше як 50 реактивних винищувачів та бомбардувальників, головне з уваги на ефективну противітунську оборону в Єгипті та Сирії, де є розміщені советські противітунські ракети різних типів. Противітунська єгипетська оборона виявилася настільки успішною, що ізраїльським летунам не пощастило знищити понтонних мостів на Суецькому каналі, через які єгиптяни перекидають до Синаю військові частини та потрібний вивід. Єгипетські війська цілком опанували ізраїльську оборону лінійю здобок східного берегу Суецу Бар-Лев, захоплюючи полонених, в тому командир бригади полковника Ягурі. Ізраїльські війська зайняли оборонні позиції на віддалі від 3 до 9 миль на схід від Суецу, в той час, коли єгиптяни закріплюють шораз то краще свої позиції на східному березі Суецького каналу. У бокх з сирійськими військами ізраїльські мали крапці успіху, але й на цьому фронті їм не пощастило звільнити Гольянського плоскогір'я від сирійців. Втрати по обох боках дуже великі. За інформаціями з Тель-Авів, сирійці втратили в бокх не менше як 800 танків. Враховуючи таку загальну ситуацію, ізраїльський генерал Агарон Ярив поінформував, що Ізраїль мусять бути приготувані на важку і довгу війну та те, що не можна надіятися на те, що повторяться події з 1967 року, коли ізраїльські армії вдалося упродовж шести днів розгромити з'єднані арабські держави. Чувово жеміні військові спостерігачі згоджуються з такою оцінкою, вказуючи на те, що до цієї війни Єгипет та Сирія належно підготувалися, а що найважливіше, зуміли підготувати перевести у повільній тешині, що зможуть їм відразу добитися деяких успіхів та привневолити

Уряд СССР про конфлікт на Близькому Сході

Москва. — Газета "Правда" з 8 жовтня опублікувала повідомлення советського уряду, в якому він займає формально-становище до нової арабсько-ізраїльської війни. У заяві стверджується, що війна спричинена "експансіоністською політикою правлячих кіл Ізраїля... За останні дні Ізраїль сконцентрував значні збройні сили на ліній перемір'я з Сирією і Єгиптом, змобілізував резерви і, розширивши тим самим обстановку, розв'язав воєнні дії. Відповідальність за нинішній розвиток подій на Близькому Сході та їх наслідки цілком і повністю падає на Ізраїль і ці зовнішні реакційні кола, які постійно підтримують Ізраїль у його агресивних прагненнях... Советський Союз, вірний своїй принципіальній політиці підтримки народів, які змагаються за свободу і незалежність, послідовно виступає як надійний захисник арабських держав. Засуджуючи загарбницьку політику Ізраїля, Советський Союз рішуче підтримує законні вимоги арабських держав щодо звільнення всіх окупованих Ізраїлем в 1967 році арабських територій".

Речник хунти оборона державний переворот у Чиле

Об'єднані Нації, Н. Й. — У вівторок, 9-го жовтня, чилійський міністер закордонних справ Ісмаел Гуерта заявив перед Генеральною Асамблеєю Об'єднаних Націй, що державний переворот у Чиле був спричинений тим, що уряд марксистського президента Альєнде був диктаторським і просяканий корупцією та доводив країну до економічної руїни й цілковитого упадку. Гуерта ствердив, що Куба була головним ініціатором спроб встановити ліву диктатуру в Чилі. Чилійський міністер закордонних справ обвинувачує "кубіньських агентів" за постачання зброї для лівих елементів у Чилі. Він заявив, що до країни тасно перевезено таку велику кількість советських револьверів, кулеметів, гармат, ракет, вибухового матеріалу тощо, що можна було озброїти понад 20,000 чоловік. На доказ своїх тверджень Гуерта пред'явив лист, згодного від Фідела Кастра, в якому кубинський верховода натискає на свій зв'язок із чилійськими лівими революціонерами. Президент Альєнде, за словами Гуерти, радо погоджувався на такого роду "допомогу". У своїй виступі в Об'єднаних Націях Гуерта сказав, що він знає, що уряд Альєнде був викликаний ентузіазмом у багатьох, але також заявив, що цим ентузіазмом було легко обговорювати події в Чилі, сидячи у вигідних кріслах в інших країнах, а цілком іншою справою було пережити ці події. Під час промови чилійського міністра закордонних справ коло 26 делегатів, між ними, Куба, Таїланд і Альжирія, демонстративно залишили зал Генеральної Асамблеї. Більшість глядачів були усунені поліційними чинниками після того, як вони почали вигукувати "Чиле — так! Хунта — ні!"

В Аргентині вбито 4-го з черги робітничого провідника

Буенос-Айрес. — У вівторок, 9-го жовтня, в курортному місті Мар-дель-Плата застрелено Хуліана Хулію, який був провідником робітничої спілки шоферів. Від повернута до влади Хуана Перона це вже четвертий з черги робітничий лідер, що загинув у атентаті. Поліційні чинники заявили, що Хулію був застрелений двома чоловіками в автобусній стації та що винники втекли. Минулого тижня був убитий Марцеліо Мансілла, близький приятель і співробітник Хуліана Хулію. 25-го вересня н.р. крайовий про-

ПРЕЗИДІЯ ЕКЗЕКУТИВИ УНКА І ПРЕДСТАВНИКИ УКРАЇНСЬКИХ СТУДІЙ В ГАРВАРДІ ПЛАНУЮТЬ СПІЛЬНУ КОНФЕРЕНЦІЮ

Нью-Йорк. Минулої п'ятниці, 5-го жовтня, тут відбулися наради Президії Екзекутиви Українського Конгресового Комітету Америки, під час яких Президія та привітали на частині її наради директор Українського Дослідного Інституту в Гарвардському університеті проф. д-р Омельян Прицак та президент Фонду Катедр Українознавства мгр Степан Хемич обміркували справу запланованої вже давніше спільної конференції представників українських студій в Гарварді й УНКА та українських наукових, професійних і молодіжних організацій. Конференція не могла своєчасно відбутися з уваги на негду проф. Прицака і тепер вона вже зможе відбутися, а її речень та форму і характер встановлять спільно проф. Прицак і виконавчий директор УНКА мгр Іван Базарко.

Президія Екзекутиви УНКА в далішому виступала привітною на цих нарадах директором Центру Етнічних Студій в Кейтському Стейтвоту Університеті проф. д-ра Любомира Винара, який запланував і вже поступово здійснює, при співпраці багатьох кваліфікованих знавців, підготовку важливих публікацій з історії та стану українського поселення в Америці. Докладніше про ці публікації згадано в надрукованому в цьому числі повідомленні про засідання Політичної Ради УНКА, на якій проф. Л. Винар також з'ясував свою справу. Президія Екзекутиви, як і офісія Політичної Ради УНКА з призначенням і відкриттю прийня-

Розгортається організаційна кампанія УНС у Канаді

Торонто. Кінцеві осінні місяці цього передконвенційного і ювілейного року УНС посилили організаційно діяльність. У багатьох Округах відбулися і далі відбуваються організаційні збори з участю членів Головного Уряду. Екзекутивні члени Управління Округ, Відділів та конвенційних делегатів. Деякі Округи і окремі Відділи широко розгорнули організаційну працю і добиваються повних успіхів. У посиленому змаганні беруть участь секретарі-організатори, здобувачі першества та привілеї із спеціально призначених передконвенційних нагород. Багатьох секретарів-організаторів уже досі одержали золоті і срібні відзнаки 80-річного ювілею "Свободи". Не залишається позаду й Канада. У п'ятницю 28 вересня ц.р. о 8-й год. веч. у приміщенні Інституту св. Володимира в Торонто відбулися дуже активні і чисельні організаційні збори Торонтської округи з участю представників майже всіх Відділів, включаючи навіть далеко віддалені. Окружні організаційні збори відкриває голова Округи д-р О. Бойко, який виступив з промовою, в якій він висловився про важливість цих зборів. Він закликав присутніх, а зокрема членів Головного Уряду: сенаторів П. Юзика — заступника головного представника на Канаду, голову Головної Ради і обласного органі-

"Обід в городі" придбав \$5,000 на Український Науковий Інститут в Гарварді

Ірвінгтон, Н. Й. — У неділю, 7-го жовтня, тут на чудовий посилі Роберта і п-і Віри Гольдманів відбувся дуже успішний "обід в городі", прихід з якого призначено на Український Науковий Інститут в Гарвардському університеті. Під час обіду, в якому взяло участь понад 200 осіб, виступав відомий українсько-американський актор Василь Шуст. Ця імпреза принесла на УНІ коло 5,000 доларів.

Думка зорганізувати цей обід вийшла від самих господарів. Роберт Гольдман, молодий ньюйоркський фінансист і президент фірми "Конгрес Фектор", сам є випускником Гарвардського університету (класа 1954 року). Його дружина Віра є дочкою Романа та п-і Казимири Гладунів з Рочестера. На питання, що спонукало їх взятися за переведення такого обіду, Роберт Гольдман відповів: "Ми обидвоє є етнічно несталеними" людьми. Його предки, будучи

Ньюгевенська Округа УНС відбула організаційні збори

Гартфорд. — В неділю 7-го жовтня Округа УНСоюзу Нью-Гейвену відбула тут в приміщеннях Народного Дому осінні організаційні збори. Народами проводив д-р М. Снігурович, голова Округи, а секретарювала Т. Слевінська. По відкритті зборів д-р Снігурович перевів аналіз організаційних досягнень Округи порівнюючи їх з попередніми трьома роками. Він ствердив, що за перших 9 місяців 1973 року приєднано 149 нових членів, на 2 члени більше, як за цілий попередній рік, а також на 13 членів більше як в 1971 р. До кінця бжжого року залишилося ще майже три місяці і для виконання наміченої квоти 260 нових членів треба даліше систематично і наполегливо працювати. Присутня на нараді пані Ульяна Дячук, голкаспрка УНСоюзу, відмітила організаційні досягнення пооди-

Сенатор П. Юзик і В. Дідок вручають золоті відзнаки п-і К. Онуфрік і п. П. Диків.

СВОБОДА

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07308

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1102 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1973

Статті і дописи, підписані авторами, не можуть відшкодувати поштоматом. Редакція застосує собі право в потрібні випадки і скорочувати надіслані матеріали. Незадоволені матеріали повертаються тільки тоді, коли автор собі це вказав заздалегідь, допущивши заарештовану каліграфію з відповідною поштовою оплатою. — За змістом оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07308

Мала війна — велика загроза

Саме в тому часі, як з великодержавних столиць несуться в усі закутки світу надії на задоволення про відпущення, співіснування, спільні інтереси і подібні благодаті, що мають залучити народи тривалий мир, в одній з найбільш вразливих частин цього світу, на Близькому Сході, знову загрозилі бойові літаки і танки, знову загрозилі гармати і знову полилася людська кров у війні, що сама по собі ніби «мала», але становить великий клопіт і ще більшу загрозу.

Клопіт мають не тільки ізраїльська й арабська воюючі сторони, але і всі інші народи власне через ту загрозу, яку становить війна в тому обличчі. Йдеться не тільки про ізраїльсько-арабський територіальний спір та антагонізм між ними, але й вільні інтереси стратегічного та економічного порядку двох найбільш світових потуг, 3-х світових Стейтс Америки і Советського Союзу. Советський Союз зайняв виразно про-арабську позицію, що ще більше комплікує справу для Америки, яка має всі причини на те, щоб в цьому спорі і конфлікті не займати одностороннього становища.

Сьогодні ще важко сказати, як, коли і чим закінчиться новий воєнний конфлікт між арабськими країнами й Ізраїлем. Також досі ще не відвіднено будь-яких обвінчувань щодо будь-якого «того третього», який з цього конфлікту міг би скористатися, хоча такі підозріння існують. Можна бо мати певність, що постійна советська нагінка на Ізраїль та жидівсько-советський антагонізм на світову сцену вже самі по собі могли б бути деякою загрозою до воєнної розправи з Ізраїлем. Додавши до цього стратегічне положення Близького Сходу та арабську нафту, матимемо образ тієї загрози і тривоги, що її викликали в світі останні події над Суезом.

Українознавчі студії під загрозою

Українська громада в США знаходиться в обличчі особливої ситуації, коли йдеться про українознавчі студії в американських університетах. В минулому, виглядає так, як студії були дуже мінімальні, а то й ніякі, і вся увага з українського боку спрямовувалася на те, щоб в університетських навчальних програмах включити українознавчі предмети: історію, літературу, мову. Сьогодні ситуація цілком інша. Українознавчі студії у такій чи іншій формі знайшли своє місце в цьому радянсько-американських університетів і коледжів із задовільними перспективами на майбутнє. Найбільшим досягненням треба вважати започаткування українознавчих студій в Гарвардському університеті, оформлення трьох кафедр та організацію Українського Інституту в системі цього університету.

Позитивна розв'язка цього аспекту українознавчих студій останнім часом, однак, починає натрапляти на серйозну небезпеку у формі байдужого ставлення української студентської молоді до українознавчих студій. Не вважаючи на це, що в США ми маємо близько десяти тисяч українських студентів, в тому поважає число тих, які студіюють гуманітарні науки, на мурках української мови, історії, літератури записані досить тільки одиниці. На деяких університетах треба було внаслідок такого стану прийняти виклади з цих дисциплін.

У свій час «Свобода» інформувала про цілу програму українознавчих студій в Ратгерському університеті. Ця програма включала мову, літературу та історію, а також організацію Східноєвропейського семінару з наголосом на українську. В цьому університеті нараховується яких 150 студентів — українців, але, наприклад, на курс української історії записалося всього 14 студентів, в тому двох не-українців. Щоб курс міг продовжуватися, вимагався мінімальне число студентів з 20 осіб. Це саме стосується курсів мови і літератури.

Враховуючи такий стан, вважаємо, що і з боку студентського активу і з боку всіх наших організацій, — зокрема молодечих, — Церков і батьків повинні бути поборонені всі конечні заходи, щоб перемогти байдуже ставлення нашої молоді до питання українознавчих студій. Без цього ми не можемо використати існуючі можливості і втратимо те, що нам, почастило здобути у висліді великих зусиль в минулі роки.

ДЕКЛАРАЦІЯ З'ІЗДУ КАРПАТСЬКИХ УКРАЇНЦІВ АМЕРИКИ Й КАНАДИ

(1)

Карпатські Українці в приватності, членів колишнього Уряду й Союзу Карпатської України та Представника Уряду в Празі, які живуть в США й Канаді, зібрані на своєму З'їзді в дні 22-24 вересня 1972 року в США, скликаюму Карпатським Союзом в США, прийняли наступну Декларацію:

У висліді 1-ї світової війни та проголошеної Президентом Високом засади — права народів на самовизначення, 120 представників населення із поодиноких сілських та міських громад Підкарпатської Русі, зібрані в Хусті на Всенародних Зборах дня 21 січня 1919 року, однодушно проголосили волю населення належати до української держави, яка саме перед роком обновилася в Києві. В тім самім напрямі заклали рішення і місцевих народних рад в Старій Любоні, Сваляві й Ситоті. Однак, в наслідок агресивної війни советської Росії й Польщі проти України, ці постанови не було можна перевести в життя.

Референдум Американської Народної Ради Русинів, зібраної в Скентоні, Пн., дня 12 листопада 1918 року рішило більшістю 67% (28% було за Україною), щоб: «Угроз Русини з найширшими самостійними правами, як п'ят, на федеративній основі, приключилися до Чехословацької демократичної республіки під умовою, що до нашої країни повинні належати всі оригінальні угро-руські столиці: Спіш, Шаріш, Земплін, Абауй, Темер, Боршод, Унг, Угоча, Берг і Мараморош». (Експозе д-ра Г. Жатковича,

Sacerdos

ЗЛОВОРОЖА «ІНФОРМАЦІЯ»

Вже більше року минуло, як Московський патріарх Пімен, разом із своїм Синодом, виступав послання до Константинопольського Патріарха, тоді ще Його Святейштва Атенасгора I, в якому під претекстом ніби недостатньої поінформованості у Вселенській Патріархії про Українську Церкву в США, спромігся лише на нікчемне і безовісне очорнення всього українського церковного руху.

Ці послання є найбільш багатомовним і переконливим показником того, що активність Москви в напрямі духовного розбродження Західного світу не припиняється і на мить, і що Московська Патріархія потрапляє під догляд кроку Кремльським червоним верховодам.

Особливу активність Московської Патріархії на американському континенті почався з того часу, коли Російська Православна Церква, очолена митрополитом Іоанном Бекішом, забувши в минулому всі взаємні непорозуміння і тяжкі обвінчування, виснажена для себе автокефалію від патріархату Московської Церкви, Пей акт приніс не стільки добра новоствореній «Православній Церкві в Америці», насільки підніс авторитет Московської Патріархії, змінивши духовні зв'язки поміж ними та відкрив всі канали і шляхи до вільного доплуну «новий ідей» від Церкви Матері Московської до своєї вчорашньої дочки, а нині сестри — Церкви Американської, заохотивши першу шукати нових перемог на теренах Америки й Канади.

Ще до проголошення автокефалії Російської Православної Церкви, Московська Патріархія, всімакими правдами і неправдами, на цих теренах мала понад 50 парафій, які по принципі церковної економіки, здавалося б, повинні були автоматично опинитися в юрисдикції новоствореної Російської Автокефальної Церкви в Америці. Але так не сталося, бо Московська Патріархія автокефалію подарувала дуже охоче, однак згаданих 50 парафій залишила за собою всупереч церковним законам, які забороняють творити в одному місті, або в одній державі, дві окремі Православні Церкви. Залишила Московська Патріархія за собою ці парафії тому, що вони становлять для неї не тільки окрему т. зв. Патріарху Спархію в Америці й Канаді, але, будь-що-будь, і джерело немалих прибутків та певну політичну базу тепер і на майбутнє.

Коли ж прийняті під увагу наявність на території Америки й Канади ще інших «Автокефальних Церков»: Сербської, Болгарської, Румунської, що керуються з церковних центрів своїх країн — сателітів, то ми бачимо, що «юрисдикція Москви» сягає далеко, дуже далеко в першого губернатора П. Руси, стор. 3). Центральна Руська Народна Рада в Ужгороді висловила в травні 1919 року рівнож за приєднанням краю до Чехословацької республіки на тій самій автономній і територіальній основі. Рішення обох Рад були передані Міжнародній Конференції в Парижі й творили основу для її рішень.

Міжнародна Конференція в Парижі затвердила це приєднання договором, підписаним в Сен-Жермен ан Ле дня 10 вересня 1919 року. Постанови договору, статтю 10 звучить: «Міжнародним договором в Сен-Жермен території русинів на південь від Карпат була гарантована найширша автономія, сумісна з цілістю Чехословації». Постанови цього договору були рівнож включені до конституції Чехословацького пар. 3, конституції з 29 лютого 1920 року ч. 121 35, з і р. Таким чином, Подкарпатська Русь мала міжнародну й конституційну гарантію своїх автономних прав.

Чехословацька республіка перевела автономію в життя шойно конституційним законом ч. 328 з 22 листопада 1928 року, відступ III, пар. 4, який змінив конституцію з 29 лютого 1920 року та передано Республіку на федеративну державу чехів, словаків та українців. Виконним органом федеративної Подкарпатської Русі став її тричленний уряд, який був одночасно й членом центрального уряду в Празі (був конституцій).

Згідно з постановою конституційного закону ч. 328 були переведені дня 12 лютого 1939 року вибори до Союзу Карпатської України, в яких вибрано 32 членів Союзу, як законодавчий орган краю.

В наслідок проголошення незалежності Словацької держави де-факто існувати. Уряд Карпатської України того самого дня ухвалив проголосити Карпатську Україну самостійною державою. Рішення відносно проголошення повної незалежності передав з доручення свого Уряду представник Карпатської України в Празі особисто чехо-словацькій владі та нотифікував амбасадом поодиноким державам: США, Англія, Франція, Німеччина, Італія, Югославія,

Д. В. Чотик

У ДОПОМОГУ ДІТЯМ І СТАРШИМ

Напередодні Другого Світового Конгресу Вільних Українців, на якому, між іншим, будуть обговорюватися «Методи збереження української національної субстанції і розвитку культурно-суспільного життя українців у країнах їхнього поселення», корисним було б звернути увагу української громадськості на засоби, при допомозі яких треба проводити нашу працю над самозбереженням. Перше — це наші церкви й громадські установи. Друге — українська родина. Третє — українські шкільні книжки. Четверте — школи. Тут буде мова про книжки.

Церкви й родини завжди приходять з поміччю книжки. Вона є там, де навіть немає наших шкіл. Однак книжки, які допомагали б зберегти нашу субстанцію, на еміграції небагато. Вони всі такі є! Тут звернемо увагу на дві такі, поки що маловідомі, книжки: 1) 12-ти книжкова серія ЗАГАДКОБогдана Федчука та 2) перекладаний Науково-Дослідчим Товариством Української Термінології СЛОВНИК СЛІВ У ЛІТЕРАТУРНИХ МОВИ НЕ ЖИВУЮЧИХ проф. д-ра І. Огієнка. Перша збірка пригода для дітей, друга — для дорослих. І одна і друга збірка повинні б мати видне місце не тільки на полицях наших шкіл, церков і установ, але й у кожній родині. Дозвольте вказати цьому.

На сторінках «Свободи» часто поміщуються статті (між останніх І. Головінського, Г. Дуди), які обговорюють проблему і методи нашого збереження в діаспорі. З цього видно, бо «Свобода» віддає багато уваги нашим почуттям, що українська громада свідомо проблема самозбереження й робить заходи, щоб її успішно приборкати. У тій праці, на першому місці стоїть збереження наших дітей. Задля них ми творимо літні оселі й табори. Їм треба дати й добру книжку. І ось таку нам дав наш успішний педагог-ентузіаст і поет Богдан Федчук. Він уже видав понад 500 сторінок розважально-вишуканого матеріалу в дво-чотирьох книжках віршів для дітей до десяти років життя. Це поважний досвід-годинний доробок муралів праці нашого письменника. Численні відзнаки на появу кожної нової книжки від дітей, батьків, церков, Пласту й СУМ'у вказують на актуальність і правильність шляху, яким він веде наших малечих, стимулюючи їх завізави до думання, підсудуючи їм при цьому для запам'ятовування факти з українства, що подані сухо, дітьми повністю відкидаються. Богдан Федчук вчить майстерно загадкам, анаграмам, шарадам, цікавими спостереженнями. Для розбудови й акції візаві словникового репертуару наших дітей, він дав цілий ряд віршів п. з. «Допов-

ніть пропущені слова», як, наприклад:

Зима, зима, сніг снігом,
Всюди гарно, біло.
Гей, на двір, дівчата, хлопці
Вибігайте сміло!

Шандіше, хлопці,
на горбочок,
Теж і ви дівчата,
Витягайте, хто що має,
Головно — є...!

Тут прості слова, багато повторень, добрий ритм і тематика, яка живо цікавить дітей, зростає задача «доповнити...» забавкою! Подібного ж і метаграмми, де зовсім легко дитині відгадати слово, наприклад, сніг, а відтак сніп, бо говориться:

Є снівець — чотири літери:
(букви)
(Взимку землю кріє біло) —
Вукиж ж. «Г» на «П»
як зміниш,
Вийде зв'язане уміло.

Шаради також з приємністю відшукуються дітьми. Ось, наприклад: назви на Житомир і Китай:

Перші — з нього
чорний хліб,
Друге — це спонує час
(Ішим словом)
Разом зати —
Місто в Україні, в нас.

Перший склад —
морська тварина,
Другий — витук,
скажу: АН.
Разом — край
найбільше лодний.
Отже, прошу — прочитай!

Цікавих і влучних поетичних спостережень для дітей у збірках «Загадок» Федчука багато, але не тут місце їх перекладати. Краще такі заглянути в книжку. Однак для орієнтації варто подати хоча б тематичні останніх книжечок:

8-та збірка присвячена 75-й річниці українських поселенців у Канаді, 10-та — сотій річниці Канади, де поміщено також відбитки поштових печаток з українськими назвами місцевостей наших поселень. Їх репрезентує загадка:

Хоч не Україна,
Шо ж то за держава?
Є у ній Одеса,
Київ і Полтава.
(Везперечню — це Канада!)

11-та збірка присвячена 50-літтю відновлення української самостійної держави та 25-річчю УПА.

12-та збірка більш розважального характеру. В ній переважують загадки, влучні логогрифи, метаграми та шаради. Автор збірок тепер підготував 13-ту книжечку й розподіляє вже написаний матеріал на додаткових 140 сторінок! Це величезний доробок і його належало б опублікувати! Письменникові одному не в силах зробити та й в часом спішитися, бо він вишій на пенсію.

Праці Богдана Федчука заслуговують тепер на серйозну критику, але тільки в позитивному розумінні цього слова. Письменник під цю пору ще далі вводить новий матеріал до вже існуючих 15 500 умовиток віршованого типу. Це дуже похвально, бо ніщо не може заступити творчих поривів надхнення, однак частина його віршів зачасти показує невигладженість, діалектизм й кустарність, що з малою переробкою могла б бути легко устуронена. Автор говорить, що на переробку в нього немає терпелі, а перепишування його прямо мучить. Це зрозуміло, однак, все таки на обточення йому треба звернути увагу. Коли ж залишимо діалектизм, то технічна потреба шліфування, як, наприклад, у віршіках з 12-ї збірки:

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ

Редагує інж. Лев Яценків

КВАДРАТУРА АВТОМОБІЛЬНОГО КОЛА

Квадратурою називаємо заміну довільної фігури на квадрат тієї самої величини. Квадратура кола неможлива, тому тією назвою окреслюємо неможливе завдання. Таким неможливим завданням є сьогодні одночасна розв'язка двох проблем очиснення довільної та недостатності пального. Головною роллю в обох проблемах грають автотомобілі, що хоч народилися в Європі, але країною їх розвитку та удосконалення стала Америка, а конкретно місто Детройт.

Детройт створив змоторизовану добу, оформив американську суспільність та економію XX століття. Під його крилами виростає ціла низка допоміжних промислів, таких, як: рафінерія нафти, газолінові стації, верстати для направи автотомобілів, будівництво шляхів, motelів, ресторанів, нові роди забезпечення тощо.

Автотомобільний промисел уможливив розпорощення великих міст на передмістя, спонуляючи с н с т ему кредитового продажу та завдаючи нищівного удару залізничній та масовому транспортові. Автотомобіль став синонімом американської індустрії й технологічної еміненції за границею та символом добробуту нашого життя в Америці. І неждано цю упорядковану атмосферу нашого з м о торизованого життя сколихнула тривожна вістка про енергетичну кризу та можливість раціоналізації бензину в найближчій майбутній. В пресі почали появлятися численні статті з докладною аналізою американського імпортованого бензину, переліку можливих джерел нафти в світі та різних концепцій і можливостей зменшення з у ж и т т я пального в а в т о мобілях, яких цілком сучасну пору зареєстровано в Америці понад 93 мільйони. Більшість авторів тих статей вважає, що однією з причин надмірного зужиття бензину є завеликий тягар та завелика швидкість наших автотомобілів. Тягар першого а в т о мобіля, збудованого (1885 р.) Карлом Бенцом, дорівнював 400

футам, а потужність його рушля 3/4 коня. Сьогодні середній автотомобіль важить 4,000 фунтів, а потужність його рушля дорівнює 200 конським силам.

насувається логічне питання — чи такий великий тягар та потужність автотомобіля дійсно потрібні? Згідно з очисненнями та дослідженнями в лабораторіях автотомобільних компаній, найбільш економічною швидкістю самоходів становить швидкість 45 миль на годину. При тій швидкості рушій зуживає найменше пального. При більш швидкостях крива опору повітря (що є функцією 3-го ступеня) іде дуже стрімко вгору, збільшуючи значно зужиття бензину. І так при швидкості 65 миль на годину автотомобіль зуживає 25 відс. більше, а при швидкості 75 миль на годину 50 відс. більше пального, як при швидкості 45 миль на годину. Максимальна швидкість, дозволена на далеких шляхах, коливається між 60 і 70 миль на годину, але кожний автотомобіль вважає своїм написаним приписом їхати швидше, ніж 5 миль швидше, що у висліді збільшує зужиття пального та, посередньо, причіпляється до енергетичної кризи. Але всупереч здоровій логіці та експериментальним даним, автотомобільні компанії щороку замість зменшати, — збільшують тягар та потужність автотомобіля, які навантажують для їх легшого збуту, автоматичними трансмісіями, автоматичним керуванням та гальмовим ударами, «вимогию сьогоднішнього» дня — повітряних кондиціонерів. Як відомо, «перпетуум мобіле» неможливе, і тому кожне з тих улаштувань вимагає додаткової сили погону та додаткового зужиття пального. До тих же, «дир», якими протиіає бензина з самоходу, дійшла нова «дир», вумовлена законом про «чисте» повітря. Йдеться тут про пристрої для прочищення емісійних газів, якими в останніх роках автотомобільні компанії в Америці устатковують всі новозбудовані самоходи. Ті каталітичні конвертори, завдання яких яких через кругообіг випускних газів, абсорбувати шкідливі догледові та окис вуглецю і азоту, не тільки збільшують неопорібно тягар автотомобіля, але обтяжують також значно економічною їх рушля і, у висліді, збільшують зужиття пального.

Ця система контролю випускних газів є шойно в плелюшках і її удосконалення має коштувати, на думку Національного К о м і т е т у Експертів Транспортних Рушій, щонайменше 70 мільйонів доларів. Далеко краще за американців розв'язали цю проблему, наприклад, японці, в своїм супер-економічному самоході Генда, в якому очиснюється шкідливі продукти пального не назовні, а внутрішні. Також незвичайно просто розв'язані ті проблеми в Мерседесі та в рушіях Ванкеля, які, на мою скромну думку можуть розв'язати в найближчій майбутній квадратуру автотомобільного кола.

заслужують тепер на серйозну критику, але тільки в позитивному розумінні цього слова. Письменник під цю пору ще далі вводить новий матеріал до вже існуючих 15 500 умовиток віршованого типу. Це дуже похвально, бо ніщо не може заступити творчих поривів надхнення, однак частина його віршів зачасти показує невигладженість, діалектизм й кустарність, що з малою переробкою могла б бути легко устуронена. Автор говорить, що на переробку в нього немає терпелі, а перепишування його прямо мучить. Це зрозуміло, однак, все таки на обточення йому треба звернути увагу. Коли ж залишимо діалектизм, то технічна потреба шліфування, як, наприклад, у віршіках з 12-ї збірки:

Хоч не Україна,
Шо ж то за держава?
Є у ній Одеса,
Київ і Полтава.
(Везперечню — це Канада!)

11-та збірка присвячена 50-літтю відновлення української самостійної держави та 25-річчю УПА.

12-та збірка більш розважального характеру. В ній переважують загадки, влучні логогрифи, метаграми та шаради. Автор збірок тепер підготував 13-ту книжечку й розподіляє вже написаний матеріал на додаткових 140 сторінок! Це величезний доробок і його належало б опублікувати! Письменникові одному не в силах зробити та й в часом спішитися, бо він вишій на пенсію.

Праці Богдана Федчука заслуговують тепер на серйозну критику, але тільки в позитивному розумінні цього слова. Письменник під цю пору ще далі вводить новий матеріал до вже існуючих 15 500 умовиток віршованого типу. Це дуже похвально, бо ніщо не може заступити творчих поривів надхнення, однак частина його віршів зачасти показує невигладженість, діалектизм й кустарність, що з малою переробкою могла б бути легко устуронена. Автор говорить, що на переробку в нього немає терпелі, а перепишування його прямо мучить. Це зрозуміло, однак, все таки на обточення йому треба звернути увагу. Коли ж залишимо діалектизм, то технічна потреба шліфування, як, наприклад, у віршіках з 12-ї збірки:

Хоч не Україна,
Шо ж то за держава?
Є у ній Одеса,
Київ і Полтава.
(Везперечню — це Канада!)

11-та збірка присвячена 50-літтю відновлення української самостійної держави та 25-річчю УПА.

12-та збірка більш розважального характеру. В ній переважують загадки, влучні логогрифи, метаграми та шаради. Автор збірок тепер підготував 13-ту книжечку й розподіляє вже написаний матеріал на додаткових 140 сторінок! Це величезний доробок і його належало б опублікувати! Письменникові одному не в силах зробити та й в часом спішитися, бо він вишій на пенсію.

Такий погляд Бенеша був у повній згоді з його політичними концепціями, яку він виявив в 1939 році під час розмови з амбасадором Советського Союзу І. Майським у Лон-

(Продовження буде)

Золотий Ключ

(3 привітання вчора гумору й сатири Зої Ніколенко-Когут і Ірини Кобзар-Залеської)

Про мистців слова кажуть добрі люди, що Господь обдарував їх „золотим ключем“ до сердець інших слухачів. Це стосується не тільки до поетів і письменників, але й до

добрих проповідників, місіонарів, учителів, промовців, мистців сцени й декламаторів, що своїм життям або писаним словом захоплюють своїх слухачів або читачів.

Крайова Булава УПС в ЗСА

повідомляє все Членство УПС, що

ДЕСЯТИЙ
КРАЙОВИЙ З'їзд УПС

— відбудеться —

в суботу, 20-го жовтня 1973 року

у ВЕЛИКІЙ ЗАЛІ

Пластового Дому в Нью Йорку

140 — 2-га Авеню

З ТАКИМ ПОРЯДКОМ НАРАД:

Регистрація — год. 8:30-10:00 ранку

Год. 10-12 ранком:

- 1) Відкриття: молитва, пл. гимн, привіт учасників, згадка про померлих.
- 2) Вибір Президії З'їзду.
- 3) Вибір Комісії: номінаційної, резолюційної і мандатної.
- 4) Прийняття протоколу Дев'ятого Крайового З'їзду УПС в ЗСА.
- 5) Звіт голови й членів КВ УПС.
- 6) Звіт КіПРади із переведеної перевірки діяльності КВ УПС.
- 7) Дискусія над звітами.
- 8) Удільнення абсолютній уступаючим членам КВ УПС.

Год. 12-2 по пол.: Спільний обід зі словом Начального Пластуна.

Год. 2-6 вечором:

- 9) Звіт мандатної Комісії.
- 10) Слово Голови ГВ УПС.
- 11) Звіт номінаційної Комісії та вибір голови й членів КВ УПС.
- 12) Звіт резолюційної Комісії.
- 13) Різне.
- 14) Закриття З'їзду.

Всі учасники Десятого Крайового З'їзду УПС обов'язково повинні бути односторонні.

Регистрація оплата для всіх учасників З'їзду виносить 3.00 дол. Висота оплати за спільний обід буде подана на місці.

пл. сен. Андрій Копилянський пл. сен. Марта Ярош
Голова СекретарТИМЧАСОВИЙ СЕКРЕТАРІАТ КОНГРЕСУ
УКРАЇНСЬКОЇ ВІЛЬНОЇ ПОЛІТИЧНОЇ ДУМКИ в ЗСА

запрошує Українське Громадянство взяти участь

у ДОПОВІДІ

м-р. Романа Ільницького

на тему:

„Про методи селекції українського

громадського проводу поза Україною”

(Чому Світовий Конгрес Вільних Українців

не виправдав надій?)

Доповідь відбудеться в НЬЮ ЙОРКУ,

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛУБ

2-га Авеню

в суботу, 13 жовтня ц. р. о год. 7 вечора

Після доповіді — ДИСКУСІЯ

Увага! Савт Бруклін! Увага!

ВІДПІЛИ УНІОЗУ НЬО ЙОРКУ й ОКОЛИЦІ!

ЮВІЛЕЙНЕ СВЯТКУВАННЯ

50-ліття Відділу 293 УНСоюзу

Б-ва св. Миколая в Брукліні, Н. Й.

— відбудеться —

в суботу, 10-го листопада 1973 року

в НОВІЙ ЦЕРКОВНІ ЗАЛІ СВ. О. МИКОЛАЯ

в САВТ БРУКЛІНІ, Н. Й.

Програма святкувань в дальших оголошеннях.

в НЕДІЛІ —

14-го і 28-го жовтня та 4-го листопада

в Галерії Мистецтва

при Церкві-Пам'ятнику в Бавнд Бруку

— відбудеться —

ПРОДАЖ КАРТИН

ДОХІД З ЯКОГО МИСТЦІ ПРИЗНАЧИЛИ НА

РОЗБУДОВУ ОСВЯТЛЮЮЧОЇ УЩЕРКВИ в США

На продаж виставлено праці (олія, пастель, акварель

і графіка) 104 українських мистців з США та інших

країн. Визначено дуже доступні ціни.

Любителів мистецтва запрошуємо скористати з рід

кої нагоди і цим самим сприяти до розбудови уста

нов культури при Церкві-Пам'ятнику в Бавнд Бруку. В

поданні вище дні Галерія Мистецтва буде відкрита від

год. 10-01 ранку до год. 5-01 по полудні.

КУРАТОРІЯ МУЗЕЮ І МИСТЕЦЬКОЇ

ГАЛЕРІЇ ЦЕРКВИ-ПАМ'ЯТНИКА

НЕДІЛЯ,
14-го ЖОВТНЯ 1973 р.
Год. 5:00 по пол.МИСТЕЦЬКІ
ФУТБОЛЬНІ
ЗМАГАННЯ
ШЕЛФЕР ЛІТИНа площі:
FARSHER'S GROVE
Union, N.J.

Чорноморська Січ — Melfetta F.C.

Площа в Rahway, N.J. — Год. 12:00 ополудне

ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ (резерва) — RAHWAY, S.C.

беруть їх немов у полон чаром і неперепоною силою свого слова. Добрі проповідники та промовці не раз виступали до свого народу. Слова поета: „Коли народ у неволі — то вождями його стають поети“ — мали й мають своє значення для всіх бездержавних і поневоленних народів.

В Україні було багато неперевершених мистців живопису, що мали рідний вплив на своїх сучасників. Видатнішим „Евван-Зілі“ видає в Торонті 1972 р. незвичайно цінну книгу „Слово пламенем взялось“ пам'ятник вічної слави нашому „з Божої ласки“ мистецтва живопису — с. п. Юліянов Генікові-Березовському. В ній згадується і про багатьох мистців живопису в Україні.

Серед сучасної еміграційної сірої буденності заважає

дає племіння рідної мови, заважає й мистецтво живопису рідного слова серед нашої молоді. Чимраз менше маємо таких наших людей, обдарованих мистецтвом живопису слова.

Тому незвичайно милою несподіванкою для всіх наших любителів живопису мистецтва слова стали виступи наших мистців з Австралії: поетеси Зої Ніколенко-Когут і Ірини Кобзар-Залеської, театральної артистки, з вечорами гумору й сатири по Америці й Канаді — серпені — листопад 1973 року.

Вже від першого їхнього виступу на американській землі їхні слухачі були просто очаровані незвичайною оригінальністю, свіжістю і глибиною думок сатири Зої Когут, з таким громадським наснаженням, такою актуальністю затворничих проблем, як теж високомистець-

кою подачею живопису слова їхньою авторською та артистичною Іриною Залеською. Поетичний талант і сценічний хист сплелися разом в одну гармонійну цілість вчора гумору й сатири, що зачудовує своєю небувалою в нас новістю, модерністю, глибиною та смисливим підходом до сучасних світових і наших, внутрішніх проблем. А над усе — справжній „к о з а ц і к и й“ гумор козачки Зої, уродженки Слобожанської України, де живі традиції славетної Гетьманщини. Вона народилася в Сумах, недалеко Путівля, де колись княжна Ярославна плакала на мурах замку, очікуючи свого чоловіка, хороброго князя Ігоря, з походу на половців.

Наші австралійські гості виступали наперемінно, і — маючи зовсім інакше краску голосу, урівноваженістю, унікальністю, що вносять на себе доповнюють. Голос у Зої звучить епічно, героїчно, з теплою, альтерною закраскою, немов рециталь давніх кобзарів. Зате голос Ірини ніжний і ліричний, сопрановий, добре віддає настроєві, вітчанні поезії. Разом вони творять унікальний дуєт мистецького слова, що глибоко западає в серця слухачів, які відчували незрівняну красу рідного, живопису слова та глибину думок. Вже

з першого їхнього слова: „Галло, Американська Україно!“ — вони нав'язують живий контакт із слухачами, що тривав весь час їхньої програми, аж до ліричного фіналу — „Прошайте“ Часті расні оплески, усміхнені обличчя, гучний регіт на залі — перервали програму, але це вислів одобрення й теплої сприйнятливості слухачів. Кінець стояча овація з неможовою оплесками, завершує кожний їхній виступ.

„Австралійський“ вечір гумору й сатири складається з багатьох і дотепного вступу та ліричного, сентиментального фіналу, — а в середині, в майстерно побудованому діалогові, вони обговорюють в азбучному порядку різні проблеми й події з сучасного життя, українсько-го, еміграційного, та світового. Гостросатиричні поеми чергуються з ліричними, вітчанними, що вносять настрій туги за „втраченим райом“.

Варту відзначити сатиричний діалог „Доля“, що в ньому авторка немов кладе на операційний стіл недуги нашої еміграції з їхніми незбагненими бажаннями, що не можна знайти спільного шляху до одної мети. Найбільш сатиричного „перцю“ мають поеми: „Ой, думи, ви думи“, „Шляхи тернисті“, „Татом сьогоднішньої молоді“, „Сини“, „Вуменс ліберейшен“, „Модерніст“, „Протести і протестуючі“. Зворушує у ньому ліричні „м а й с т е р і т і к и“, „Вибір літо“, „Кілька слів“, „Різдво“, „Рідне місто“ і „Я“. Ціла програма буде над-

рукована у другому виданні творів Зої Когут у 1974 р.

Після кожного виступу підходили до обох мистців учасники вчора та в сер-дечних словах дякували за такий, досі небувалий вечір. Загальна думка була, що „такого вечора ще в нас не було!“

Підходили сиволосі наші сеньйори і не могли най-ти відповідних слів, щоб висловити своє признання. Старші жінки дякували зі слезами в очах за те, що пригадали їм молоді літа в рідному місті. Підходили молоді студентки і студенти, що не завжди могли вільно висловитися по-українськи, і помагали собі англійською мовою, — висловлювалися з молодечим ентузіазмом про цей досі небувалий, перший український літературний і вечір, що дійшов до їхніх сердець і наповнив їх гордістю, що й українці мають у поезії щось нового, свіжого і модерного, спрjemлюю для сучасного покоління.

Дякували і давні емігранти, що вже мало розуміють по-українськи, але відчували чар рідного слова. Один такий, уродженець Америки, заявив: „Ай донт андерстенд тач мах Юкрейніс — бат ю ар терріфік!“

Бо рідне слово, в мистецтві виконанні, довершує

чудес, але треба вміти його передати, донести до сердець слухачів, щоб вони відчували Рідну Землю, щоб віджила й оновила навіть і зачерствіла душа!

Але для того треба мати і вміти по мистецтві володіти „золотим ключем“ так, як наші дорогі й рідні гості з Аргентини!

Іван Дурбак

ЗА НОРМАЛІЗАЦІЮ
СОВЕТСЬКО-ЯПОНСЬКИХ
ВІЗАСНИН

Триденний побут японського прем'єра Какеї Танаки в СССР мав на меті уточнити передумови советсько-японської співпраці, в першій мірі на економічному відтинку. Як відомо, між Японією і СССР досі не підписаний мирний договір у зв'язку з японськими вимогами до СССР повернути чотири захоплені під кінець Другої світової війни японські острови. СССР тепер зацікавлений у японських кредитах для розбудови природних ресурсів Далекого Сходу, в першій мірі видобування нафти та природного газу. В загальному йдеться про кредити на різні проєкти на загальну суму одного біліяона доларів.

Замість квітів на свічку могли

БЛ. П. Теті Олені Ремеза

на фонд видання Щоденника Начальної Команди УГА

складові:

\$10.00 — Софія ЛЕПІВНА

10.00 — Анна і Роман ПЕТРИНИ

В глибокому смутку повідомляємо,

що в понеділок, 8-го жовтня 1973 року відійшов

від нас у Вічність на 80-му році життя

Проф.

ЮЛІАН КАМЕНЕЦЬКИЙ

педагог, публіцист і громадський діяч.

ПОХОРОН відбудеться у четвер, 14-го жовтня 1973 року в Сток-тон, Каліфорнія.

Горем прийміть:

дружина — НАТАЛІЯ

сина: ІГОР з дружиною ХРИСТЕЮ і синами АНДРІОМ

ЛЕОНІД з дружиною УЛІНОЮ і синами: МАРКОМ

і МИРОНОМ

донька — АРІДНА з мужем ЯРОСЛАВОМ

ТЕРЕШКІНИ і дітьми: РОКСОЛІНОЮ

і ОЛЕГОМ

сестра — ГЕЛІЯ в Польщі

Складати гроші чи позичати
найкорисніше

у ФЕДЕРАЛЬНИЙ КРЕДИТОВИЙ КООПЕРАТИВ

САМОПОМІЧ в НЬО ЙОРКУ

- ДИВІДЕНДА від членських вкладень у ВИСОТІ 6.5% РІЧНО.
- Виплатуємо ЧЕРВ'ЯЧНО.
- Забезпечення на життя відповідно до суми вкладень від \$1,000.00.
- Федеральне забезпечення вкладень до висоти \$20,000.00 на одного члена.
- ПОЗИЧКИ ДО СЕЛІВІВ в ДОТІВНИХ РАТАХ І НА НИЗЬКІЙ ВИСОТІ — забезпечені на випадок смерті, а також на випадок тривалої непрацездатності — ДО ВИСОТИ \$10,000.00.

АДРЕСА:

SELF RELIANCE (N.Y.)
FEDERAL CREDIT UNION

108 Second Avenue • New York, N.Y. 10003

Tel.: (212) 473-7310

МИСТЕЦЬКА ВИСТАВКА ОБРАЗІВ
ЮРІЯ ГУРІ

відкрита кожного дня від год. 6-8 веч. та в суботу

і неділі від год. 1-01 по пол. до 8-01 веч.

ВИСТАВКА ТРИВАС

від 30 вересня до 14 жовтня 1973 р.

в УКРАЇНСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРНО-

МИСТЕЦЬКІЙ КЛУБІ в НЬО ЙОРКУ

140 2-га Авеню

3 великим смутком повідомляємо

Рідно, Друже і Знайомих,

що у вівторок, 25-го липня 1973 року, несподівано

відійшов у Вічність, на 74-му році життя,

наш ТІТОЧНИЙ ШВАГЕР і ВУПКО,

в Буенос Айресі, Аргентина

БЛ. П. Проф.
СТЕПАН ЛІПІНСЬКИЙ

гімназійний професор в Дрогобичі, учасник

Визвольних Змагань і козацький УСС.

Осиротів дружину Ольгу з дому Попель, синів: Іри-

нен з родиною, Ярослава з родиною і Романа.

Горем прийміть Рідня в Америці:

ОЛЕНА КОЛЕНСЬКА

ІВАННА СТОПКО

ОЛЬГА СТЕФАНОВИЧ

3 безмежним жалем і смутком повідомляємо

Рідних, Приятелів і Знайомих,

що 7-го жовтня 1973 року помер в Дрогобичі, Україна,

наш Найдорожчий

БАТЬКО і ДІДУСЬ

БЛ. П.
АНДРІЙ КУЩІНІР

Залишив у глибокому смутку дружину Юлію в Україні.

Горем прийміть:

син — СТЕПАН з дружиною ОЛЬГОЮ

внуки: МАРІЯ, ХРИСТИНА і ТЕРЕШКА

Замість квітів на свічку могли

БЛ. П. ІВАН ТЕОДОРА ІЛЬНИЦЬКОГО

на фонд набуття Пластової Домівки в Аргентині,

через Комітет в Торонто, Канада,

складові: 100.00 доларів

Ів. Ростислав і Ася ІЛЬНИЦЬКІ

Льомас Де Замора, Аргентина

3 Рідними, Приятелями, кол. Парамітани і Земляками

д-люмос боліше сумною втратою, одержаною

з Рідного Краю,

що дня 27-го вересня 1973 року у Львові,

упокоївся в Бозі на 90-му році трудовитого життя,

наш Найдорожчий і Незабутний

ЧОЛОВЕК, ТАТО, ТЕСТЬ, БРАТ і ДІДУСЬ

СВ. П.
О. АНАТОЛЬ КОЗАК

кол. довголітній парох Болонівч, в відтак парох

і декан Любачева, в Західній Україні.

ВІЧНА ПОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Безмірним горем прийміть:

дружина — КЛІМЕНТИНА

син — ТЕОДОСІЙ з родиною, в Україні

доньки: МАРІЯ НАКОНЕЧНА з родиною

в Україні

ІРИНА КОЗАК з родиною

ОЛЬГА ГАРАСОВСЬКА з родиною —

в Канаді

НАДІЯ ЮРЕВИЧ з родиною,

у Великій Британії

брат — д-р МОДЕСТ КОЗАК з дружиною,

в ЗСА

Близька і дальня Рідня в Україні, Канаді і ЗСА

САМОСТІЙНИЙ ЗОЛОТИЙ ХРЕСТ

ділиться сумною втратою,

що в четвер, 4-го жовтня 1973 року, упокоївся в Бозі,

в Брукліні, Н. Й., по довгій і тяжкій недугі

папа довголітній Членів

СЛ. П.
ОЛЬГА ПЕЛЬЦ

мехдестра і громадська діячка.

Горем прийміть Родні, найближчі співчуття складає

УПРАВА

Розгортається організаційна кампанія...

(Закінчення зі стор. 1-01)

НС вручили ювілейні відзнаки 80-річчя „Свободи“, які одержали: золоту і срібну — В. Дідюк, срібні: В. Зорич, В. Шаран, І. Курман, п-і І. Мельник. І Дідюк поінформовав про 80-річчя „Свободи“, а після дискусії одностайно рішення відзначити цей ювілей окремою імпресією в грудні ц. р. Покликано діловий комітет у складі: В. Дідюк, д-р О. Войко, В. Зорич. Окремими відповідями і висвітленням багатьох заборонених справ та інформації сенатора П. Юзика про можливість набуття Союзового Дому в Торонті та подякою за активну участь у зборах д-р О. Войко заклав збори.

Другого дня, 29-го вересня ц. р. о 3-й год. по пол. в залі церкви св. Духа в Гамільтоні відбулися такі ж успішні організаційні збори Ніягаської Округи. На зборах були присутні окрім одного, всі Відділи. Наряди відкрив голова Ніягаської Округи Петро Даків, вітаючи присутніх та членів Головного Уряду УНС, сенатора П. Юзика — заступника головного представника на Канаду і його дружину, В. Дідюка — голову Головної Ради і обласного організатора. Збори розпочато молитвою, яку провів о. М. Байрак — душпастир церкви св. Духа. Після цього шановано одностайно прийнято рішення про проведення зборів розпочато молитвою, яку провів о. М. Байрак — душпастир церкви св. Духа. Після цього шановано одностайно прийнято рішення про проведення зборів розпочато молитвою, яку провів о. М. Байрак — душпастир церкви св. Духа.

ПОЛІТИЧНА РАДА УНКА ВІДБУЛА ЗБОРИ В НЬО ЙОРКУ

(Закінчення зі стор. 1-01)

та місцевими властями. Він твердив, що на цьому відтинку наша молоддь повинна бути особливою активною. Обидва доповіді про дії Відділів УНКА викликали дуже похвальну дискусію.

Справи спільної конференції з представниками Фонду Катедр Українознавства

З черги проф. І. Вовчук, на поставлений запит на початку наради, зreferував справу давно запланованої спільної конференції представників УНКА, українських наукових, професійних та молодіжних організацій з представниками ФКУ, в цілі з'ясування цілого ряду справ, що відносяться до Катедр Українознавства та Українського Дослідного Інституту при Гарвардському Університеті. Він заявив, що попереднього дня, в п'ятницю, 5-го жовтня, він був на засіданні Президії Екзекутиви УНКА, на яке запрошені були проф. Омелья Пріцак, директор Дослідного Інституту в Гарварді, та мгр Степан Хемич, голова ФКУ, в цілі усталення остаточної дати такої ж конференції. Як відомо, твердив проф. І. Вовчук, проф. Пріцак в листі з дня 31-го травня 1973 року, засадничо погодився на таку конференцію, але просив, щоб її відложити з огляду на його недугу.

По двогодинній дискусії, — інформовав проф. І. Вовчук, — Президія Екзекутиви УНКА та проф. Пріцак і мгр Хемич разом усталили, що остаточно місце і час, як і формат самої конференції, — це питання, яке ми повинні вирішити разом з представниками ФКУ, в цілі з'ясування цілого ряду справ, що відносяться до Катедр Українознавства та Українського Дослідного Інституту при Гарвардському Університеті.

Віновити Політична Рада одностайно прийняла рекомендації мгра Я. Рака в справі реорганізації та поглиблення роботи Відділів УНКА — основ нашого громадського життя.

Прийнято рекомендацію А. Лозинського, щоб Екзекутива УНКА вислала обіжники до Відділів УНКА в справі поправки сен. Генрі М. Джексона до резолюції конгресмени Мілса та Ваніка проти будь-яких торговельних привілеїв для ССР; та бажання Політичної Ради, щоб Секретаріат СКВУ та Інформаційне Бюро СКВУ в майбутньому мали свій осідок в Нью Йорку.

Добрий редактор міг би стати в пригоді нашому письменникові, але кошти на це не дозволяють. У такому скрутному положенні вихід не легкий. Але коли зважити, чи автор повинен випустити свої далі збірки, чи ні, то наш осуд йде беззастережно за першим — так!

Для добра наших дітей, ми бажали б авторів успіху у виданні всіх пригрозених книжок і заклали б, тих, хто може, дати йому в цьому потрібну поміч. Через СКВУ — це було б найкраще перевести.

„Обід в городі“ придбав \$5,000...

(Закінчення зі стор. 1-01)

віті Вестчестеру де тепер проживають п-во Гольдмани зі своєю 6-тиричною дочкою Олексією.

Товариство, яке збиралося на цей „обід в городі“, було неначе перекроєм української громади східного побережжя ЗСА. Були заступники академічний, професійно-лінійний та студентський світи. Із професорів університетів були присутніми, наприклад, проф. Омелья Пріцак, проф. Ігор Шевченко, проф. Юрій Шевельов, проф. Олег Федичин, проф. Володимир Петришин і інші. Професійно-лінійний світ був представлений кількома генераціями лікарів, інженерів, адвокатів, підприємців та їхніми дружинами. Між гостями був також голова ФКУ мгр Степан Хемич з дружиною. Обід при цьому обіді під відкритим небом виконавали студенти з Нью Йорку та околиці. На цьому обіді можна було побачити не тільки представників майже всіх професій, але також представників різних генерацій.

Після обіду відбувся мистецький виступ актора Василя Пуста. Навіваючи до українських студій в Гарварді, тут народжений актор в дотепний і веселий спосіб подав кілька прикладів, як йому стала в пригоді його двоюродність. Крім того, він пропонував українським та англійським мовами три

У ДОПОМОГУ ДІТЯМ І СТАРШИМ

(Закінчення зі стор. 2-01)

І виглядом рідня буде. А важити однаково. (Стор. 6) Це так про дірку.

Слово „усяково“ тут дуже натягнене й не літературне. Закінчення -во там, однак, зовсім не потрібне. Здає, малими змінами, цей віршик міг би так звучати:

Чи найменше, чи найбільше — казатимуть всьому, — і на вигляд ріднитиме, і важити однаково.

У віршику „Які то дівчачки?“ (стор. 12) Б. Федчук живав забагато слів. Діти ж люблять спонтанність, а там поет хотів придержуватися у всіх рядках чотиристовного хорей й скомпонував так:

Дзвонять, дзвонять десь дівчачки, Нам то голосу не чути, Тільки комахам цей голос зрозуміти і збачити.

Дзвонять, дзвонять десь дівчачки, Кличуть комах до себе: Гей! На мед приходьте, нектар!

Не соромтесь без потреби. У другому рядку першої стрічки вираз „нам то“ зовсім непотрібний. Його треба випустити й, поставивши слово „комахам“ під правильний наголос, цей віршик став би більш живою, вишні рямовою урочиння, як, наприклад:

Дзвонять, дзвонять десь дівчачки, Голосу не чути, Тільки комахам цей-то голос зрозуміти і збачити.

Дзвонять, дзвонять десь дівчачки, Кличуть бджіл до себе: Гей! На мед приходьте, нектар!

Сором — без потреби.

Добрий редактор міг би стати в пригоді нашому письменникові, але кошти на це не дозволяють. У такому скрутному положенні вихід не легкий. Але коли зважити, чи автор повинен випустити свої далі збірки, чи ні, то наш осуд йде беззастережно за першим — так!

Для добра наших дітей, ми бажали б авторів успіху у виданні всіх пригрозених книжок і заклали б, тих, хто може, дати йому в цьому потрібну поміч. Через СКВУ — це було б найкраще перевести.

ГРОМАДЯНИ! М'ясо, ярина і інші продукти коштують сьогодні два рази більше, як коштували десять років тому. Чому вистачає Вам забезпечення, яке Ви придбали 10 чи 20 років тому? Негайно доповніть своє забезпечення

в УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ СОЮЗІ!

затальний університетський програмі, а на „інкубаційний“ процес для підготовки нових кадрів і підручників. Отже, заявив проф. Пріцак, чойно за яких 15 років можна буде зробити остаточні рішення щодо призначень на кафедри.

Описав, голова Комітету Український Студій в Гарварді проф. Омелья Пріцак поділився зі слухачами кількома думками про потребу й завдання цих студій. Він сказав, що в теоретично „сучасний“ Український ССР не можливо розвивати української науки, бо „старший брат“ старіється не допустити до розвитку високої української культури, а всіма засобами пробур поширити тільки „єдину імперську культуру“. Тому, сказав проф. Пріцак, українські поселенці в Північній Америці мусять перебратися на себе обов'язок продовжувати існування української ідентичності, яка є підставою всякої культурної та політичної діяльності. Три кафедри українознавства й Український Науковий Інститут в Гарварді відіграють дуже важливу роль в збереженні цієї української ідентичності. Але, щоб українські студії в Гарварді були на найвищому рівні, Комітет постановив не спихати з обсяжним кафедр. Комітет передбачає, що перші 15 років будуть „підготовчим періодом“ під час якого головною увагою буде звернена не на навчання в

ФРАНЦІЗІ ПІДТРИМУЄ АРАБІВ

Французький міністр закордонних справ Жюберт заявив, що французький уряд підтримує ідею міногополаження арабсько-ізраїльського конфлікту, але не підтримує пропозиції на форумі ООН, щоб зобов'язати воюючі сторони, зокрема арабів, повернутися на вихідні позиції, до демаркаційної лінії з 1967 року. Як відомо, Франція, крім ССР, є головним постачальником літаків і зброї для арабських країн.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

П'ЯТНИЦЯ, 12-го ЖОВТНЯ 1973 р.

НЬОАРК-ІРВІНГТОН, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Запор. Схід Відд. 371, о год. 7 веч. в залі УНДому в Ірвінготоні. Прочитав чл. віршиків закладу. — Стефанія Стефан, гол. Деса Назарук, касир. Ю. Баранок, секр.

СУБОТА, 13-го ЖОВТНЯ 1973 р.

НЬОАРК, Н. Дж. Збори Б-ва св. Володимира 130 Відд. о год. 6-й веч. в домі Відд. Укр. Кат. Ветеранів при 33 Схід 7 вул. — Прочитав чл. прибути. — Ю. Юрик, секр.

НЕДІЛЯ, 21-го ЖОВТНЯ 1973 р.

РОЧЕСТЕР, Н. Дж. Місячні збори Б-ва св. Василія 161 Відд. о год. 2-й по пол. в Укр-Амер. Клубі при 292 Гадсон Авеню. Прочитав чл. віршиків закладу. — М. Яремчук, секр.

ДО ВІНАНЬМУ КІМНАТА

з ланцюжкою, для жінки. Кухня спільна з господаркою. Околиця Філадельфії, бл. Chestnut Hill.

Тел.: (215) 956-7123

Телеф.: (201) 572-0468

ROSE-HILL MONUMENTS'

184 UNION AVENUE IRVINGTON, N.J. 07111 S. ZELINSKY — ПИЛИП ЧУН

ПЕРШЕ УКРАЇНСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО НАДГРОВНИКІВ. СТАВЛЯЄМО ПАМ'ЯТНИКИ НА ВСІХ ЦВИНТАРЯХ І НА СВ. АНДРІЯ В С. ВАВНД ВУЖ, НЬО ДЖЕРЗІ.

GRANITE — MARBLE — BRONZE

ТАРЗАН, Ч. 7008. Каану заперечує брехні знахара

Чому ти турбуєшся, Тарзане? — Ми псалмів, що вертаємо додому! Так довго, як знахар матиме впливи у твоєму селі,

Ціна: \$6.00. Пересилка: 30 центів.

„СВОБОДА“ 81-83 Grand Street Jersey City, N.J. 07303

Business Opportunity

MOTEL 29 Units, fully furnished, air cond., T.V., central heat, swimming pool, fully equipped coffee shop, living quarters on heavily traveled road in Springfield, Mass. Good income, owner retiring.

Chopyk Realty 400 Main Street PALMER, Mass. 01069 Tel.: (413) 283-6331

Real Estate

ХОЧЕТЕ ПРОДАТИ АБО КУПИТИ ВУДИНОК, БІЗНЕС, ЗЕМЛЮ звертайтеся до УКРАЇНСЬКОГО ФІРМИ GEMINI REAL ESTATE CO. 98 — Second Avenue New York, N.Y. Tel.: 477-0400

GLEN SPEY AREA COUNTRY & LAKE PROPERTIES Call: Gibson McKean DAVIS R. CHANT REALTORS Eldred, N.Y. (914) 956-8426

For Sale in Maplewood, N.J.

COLONIAL & TUSCAN 8 rooms, 4 bedrooms, new 1/2 bath, new kitchen, low tax, better than new cond. Too many extras to list. Forties. Principals only. 763-8508

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

Funeral Directors

Theodore WOLININ, Inc. Директор Похоронного Заводу 125 West 7th Street NEW YORK, N.Y. 10006 Tel.: 696-1461 СОЛІДНА ОБСЛУГТА

ПЕТРО ЯРЕМА УКР. ПОГРЕБЕННЯ Займається Похоронами в БРОНКС, БРООКЛІН, НЬОАРК І ОКОЛИЦЯХ КОНТРОЛЬОВАНА ТЕМПЕРАТУРА

PETER JAREMA 129 EAST 7th STREET NEW YORK, N.Y. ORegon 4-2568

SINKOWSKY FUNERAL SERVICE 3363 Boston Rd. NEW YORK, N.Y. 10009 Tel.: 863-2475

Директор НОСІФ СЕНКОВСЬКИЙ Займається похоронами, похоронів в квітках, похоронів в квітках, похоронів в квітках, похоронів в квітках.